

Tillsynsrapport 2019 Tvätterier Maj 2020

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Tillsynsrapport 2019 Tvätterier
Maj 2020

Dnr: 2020-006306

Utgivare: Miljöförvaltningen

Kontaktpersoner: Ulrika Iversen och Ronny Enmark

Innehåll

Beskrivning av verksamheterna	4
Miljöarbetet	5
Kemtvättar	5
Matt- och vittvättar	7
Tillståndsindikator.....	7
Sammanställning tillsynsarbete	8
Kemtvättar	Error! Bookmark not defined.
Matt- och vittvättar	9

Beskrivning av verksamheterna

Tillsynen omfattar kemtvättar, mattvättar och vittvättar.

Kemtvättar är tvättinrättningar där perkloretylen eller andra organiska lösningsmedel förbrukas. Enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251) gäller anmälningsplikt för kemtvätt:

C 39.30 Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 1 kilogram i kemtvätt.

Det finns 38 anmälningspliktiga tvätterier i Stockholm. Det är ofta små, konjunktur känsliga verksamheter som har ett stort behov av myndighetens stöd och rådgivning. Verksamheterna byter ofta ägare och antalet kemtvättar minskar sakta. Kemtvättarnas negativa påverkan på miljön ligger främst i användningen av perkloretylen, som är ett flyktigt organiskt ämne (VOC) och är giftigt för miljön. Tillsynen bidrar till att minska risken för spridning av perkloretylen i miljön, via luftutsläpp och avfall, genom att brister i hanteringen identifieras och åtgärdas. De flesta kemtvättar tvättar även vittvätt i mindre omfattning. Tillsynen finansieras av fasta tillsynsavgifter.

Mattvätt och vittvätt (restaurang/hotelltvätt) är inte anmälningspliktigt. Miljöpåverkan utgörs främst av en stor energi-, kemikalie- och vattenförbrukning. Det finns nio anläggningar i staden som tvättar 100 kg/dygn eller mer. Tillsynen finansieras genom fasta tillsynsavgifter för de företag som tvättar mer än 1 000 kg/dygn. De mindre företagen, som tvättar 100-1 000 kg/dygn, betalar timavgift för tillsynen.

Miljöarbetet

Kemtvättar

Tillsynen på kemtvättar är främst inriktad på förebyggande åtgärder och sker genom kontroll av kemikalie- och avfallshanteringen samt verksamhetsutövarnas egenkontroll. Genom de årliga rapporterna har miljöförvaltningen kontroll över användningen av perkloretylen och efterlevnaden av de föreskrifter som gäller för utsläpp av flyktiga organiska ämnen (VOC). Förvaltningen får också in uppgifter om mängden farligt avfall.

Verksamheterna besöks vart tredje år samt vid nyanmälningar av verksamheter respektive klagomål.

Stockholms kemtvättar har ur ett nationellt perspektiv en modern maskinpark med låga utsläpp. Detta beror på ett tidigt systematiskt tillsynsarbete gentemot de aktuella företagen, delvis i samarbete med branschorganisationen. En följd av det arbete som genomförts är att andra miljöförvaltningar och organisationer frekvent efterfrågar information och stöd. Därutöver efterfrågas information av allmänheten, personer som funderar på att starta eller överta kemtvättverksamheter samt fastighetsägare och konsulter som befarar markföroreningar.

Förutom regelbundna besök vart tredje år är företagen förelagda att komma in med en årsrapport under första månaden varje kalenderår. Rapporten innehåller en redovisning av lösningsmedelsförbrukning, beräknad lösningsmedelsförlust per kilo tvätt samt mängd borttransporterat farligt avfall.

Av de 38 anmälningspliktiga företag som har förelagts om att skicka in en årsrapport för år 2019 har 26 av dem skickat in rapporten i rätt tid, d.v.s. senast den 31 januari 2020. Tio verksamheter har efter muntlig påminnelse rapporterat senast i mars. Att tio företag har skickat in rapporten för sent är exakt samma siffra som för år 2018. Två företag har inte kommit in med årsrapporten alls och förvaltningen kommer därför att förelägga verksamhetsutövarna med vite. Några verksamheter hade inte redovisat avfallet i rapporten men har kompletterat med den uppgiften i efterhand. För ett antal år sedan, när trenden visade på att fler företag missade att skicka in rapporten i tid, skickades en skriftlig påminnelse ut till samtliga företag direkt efter årsskiftet. Inför rapporteringen för år 2020 avser förvaltningen att göra på samma sätt för att se till att rapporterna kommer in i tid.

I årsrapporterna för år 2019 redovisar ett företag utsläppsförluster på över 2 %. 94 % av verksamheterna klarar förvaltningens målsättning, dvs. att utsläppsförlusten ska ligga under 1,5 %. Två företag klarar inte förvaltningens mål. I årsrapporteringen för år 2018 var det fem företag som inte klarade förvaltningens mål. Granskar man medelvärdet av utsläppsförlusten för samtliga företag har den sjunkit från 1,07 % till 1,01 %, vilket visar att utsläppen minskat mellan år 2018 och 2019. De två företag som under år 2019 haft en utsläppsförlust på 1,5 % eller mer har informerats om att utsläppsförlusten bedömts som hög och att åtgärder måste vidtas. Exempel på åtgärder som kan vidtas är maskinservice med byte av gamla packningar, förlängda torktider av tvättat gods samt längre/hårdare urkokning av destillatorslammet. En annan orsak till utsläppsförluster på 1,5 % eller mer kan vara tvätt av mocka och andra material som är svårare att torka ut lösningsmedlen ur. Faran med utsläpp av perkloretylen är att det är cancerframkallande, reproduktionsstörande och kan påverka nervsystemet, levern och njurarna.

Beräkningen av lösningsmedelsförlust är ett av de viktigaste verktygen för att kontrollera kemtvättarnas påverkan på miljön. Lösningsmedelsförlusten (i procent) beräknas genom att dividera förbrukningen av lösningsmedel med mängden tvättat gods. Mängden tvättat gods utgörs av antalet tvättomgångar multiplicerat med trumkapaciteten. En trend med minskande utsläppsförluster har pågått länge och beror till stora delar på en modernisering av maskinparken och en förbättrad skötsel av densamma. För att motivera fortsatt arbete med att ytterligare minska utsläppsförlusterna skärpte förvaltningen målsättningen från 2 % till mindre än 1,5 % för nio år sedan. Kravet på max 2 % återfinns i förordningen (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel.

Vid anmälan av nya verksamheter eller ny verksamhetsutövare inspekteras verksamheten. Under år 2019 skedde två ägarbyten. Verksamhetsutövaren får då skriftliga råd och ett föreläggande om att komma in med en årsrapport avseende utsläppsförluster av lösningsmedel och borttransport/lagring av farligt avfall. Arbetet med anmälningar timdebiteras.

Tillsynsbesöken som utförts påvisar en stor spridning av företagarnas kunskaper vad avser miljöarbetet. De vanligaste bristerna är att en förteckning över verksamhetens kemikalier saknas och att tillgång till säkerhetsdatablad över kemikalierna saknas. Det är även vanligt med brister i förvaringen och märkningen av det farliga avfallet.

Under kommande år kommer fokus ligga på att:

- få in rapporterna i tid för att kunna hantera dessa rationellare.
- arbeta vidare för att ingen verksamhet ska ha utsläppsförluster på 1,5 % eller mer.

Matt- och vittvättar

De som tvättar mer än 100 kg/dygn inspekteras med ett intervall på sex år och har inspekterats under år 2017. De två största företagen som tvättar mer än 1 000 kg/dygn inspekteras med ett intervall på tre år och har inspekterats under år 2020.

I samband med tillsynsbesöken uppmanades de företag som inte årligen gör en provtagning på utgående vatten att göra det. Provtagningarna har i några fall visat på höga halter zink. Åtgärder har vidtagits i form av installation av filter och mer frekvent tömning av kärl som samlar sediment. Nya provtagningar har därefter visat på acceptabla halter.

Tillståndsindikator

Indikator och årsmål

Indikator	Årsmål
Andel kemtvättar där lösningsmedelsförlusterna per kilo tvättgods ligger under 1,5 %	100 %

94 % av verksamheterna uppfyller målet.

Sammanställning tillsynsarbete

Kemtvättar

Objekt	Årsrapport inkommen		Årsrapport status		Besök	Kommentar
	ja	epr	nej	ua		
Abrahamsbergs ktv			x		N	
Blå Band Kemtvätt	x			x	N	
Brommaplans ktv	x			x	J	
Brödernas snabbtv.	x			x	N	
BST Stockholm	x				x	N Utsläpp ≥ 1,5 %
Christians skräd o ktv		x		x	N	
Dandy Press	x			x	N	
EG tvätten	x			x	N	
Eko tvätt i Sthlm		x		x	N	
Götgatans snabbkem		x		x	N	
Hagsätra ktv	x			x	N	
Hötorgstvätten	x			x	N	
Ivan City kemtvätt	x			x	N	
K & D Ktv & Skr		x		x	J	
K.G. Svenssons ktv	x			x	N	
Karla kem	x			x	J	
Martins Gardinservice	x			x	N	
MD Tvätt Båtkapell		x		x	J	
Nya Ringens Ktv	x			x	J	
Nya Vasastans Ktv & Skr			x		J	
Piccolotvätten	x			x	J	
Rio kemiska tvätt		x			x	J Utsläpp ≥ 1,5 %
Royal ktv & skr		x		x	N	
RTA Press & ktv	x			x	N	
Skarpnäcks skr & ktv	x			x	N	
Sköndalstvätten		x		x	N	
Sofiatvätten	x			x	N	
St Eriks Kemtvätt & Skrädderi	x			x	N	
T.G. Wahlströms eftr skr	x			x	N	
Tvättexperten i Östermalm		x		x	N	
Tvättis		x		x	N	
Tvättkompaniet i Sthlm	x			x	N	
Tvätt-Staffan	x			x	N	
Tvättstället	x			x	J	
Vanadistvätten	x			x	N	
Vasa kem	x			x	N	

Åsens tvätt	x	x	N
Östermalms tvättsalong	x	x	J

epm = efter påminnelse

ua = utan anmärkning

kåb = komplettering/åtgärd behövs

Matt- och vittvättar

Objekt	Tvättar >1000 kg/dygn	Tvättar 100-1000 kg/dygn
Comforta	x	
Hr Björkmans entrémattor	x	
Akallatvätten		x
Brödernas Snabbtvätt		x
Herr Entrématta		x
Orienttvätt		x
Tvätteriet		x
Västbergatvätten		x
Ängbytvätten		x